

Til
Klima- og miljødepartementet
Landbruk- og matdepartementet
Miljødirektoratet
Fylkesmenn
Fylkeslag NSG
Pressen

Saksbehandler: Erica Hogstad Fjæran
Telefon: 977 94 447
E-post: ehf@nsg.no
Vår referanse: 15/0729/06/EHF
Deres referanse:

Ås, 29. juli 2015

Beitesesongen 2015

Årets beitesesong er godt i gang, og likeså er rovviltangrepene. Sauebøndene står maktesløse overfor brutale herjinger. Norsk Sau og Geit er bekymret og frustrert over situasjonen. Norge har en todelt målsetting om både beitedyr og rovvilt i utmark, men økende rovviltbestander gjør beiting både på inn- og utmark stadig vanskeligere.

Rovviltangrepene i årets beitesesong er forårsaket av samtlige fredete rovviltarter. Angrepene foregår overalt i landet, og på tross av soner. Hittil i 2015 har det vært en markant økning i ulveangrep, hvor ulven nylig forserte et rovviltavvisende gjerde. Også bjørn har angrepet på innsiden av rovviltavvisende gjerder. Tillærte ferdigheter av denne typen representerer et nytt og økende skadepotensial på beitende husdyr, til tross for bøndenes innsats for og vilje til konfliktdempende tiltak.

Ulvens spredning utenfor ulvesonen er en tydelig trend. Etter hvert som beitenæringen reduseres innenfor ulvesonen, øker presset på de tiliggende områdene og naboer med sau. Det er vedtatt at vi skal ha beitenæring i Norge og innvandringen av svenske ulver gir således ikke rom for yngling av ulv i Norge. NSG ser det som uforenlig å ha ynglende ulv i Norge dersom det skal opprettholdes en levedyktig utmarksbeitenæring i landet. Ulvesonen kan ikke betraktes som et velfungerende ledd i verken forvaltning, bestandsregulering eller som konfliktdempende tiltak, og NSG aksepterer ikke belastningen den medfører for de som er på innsiden av sonen.

Rovvilt vil av evolusjonære og biologiske årsaker alltid følge det enkleste byttet, og dermed har det ingen funksjon å flytte beitedyrene, jmf nåværende situasjon i Saltdalen. At bønder slutter å drive med sau i rovviltutsatte områder skyldes ikke frivillighet eller ønske om omstilling. Økende rovviltbestander og mangelfull forvaltning presser sauebønder ut på sidelinja og tvinger fram resignasjon og opphør av saueholdet. Dette er indirekte ekspropriering av beiteretten.

Jervebestanden er langt over vedtatt bestandsmål. Rovvilt i Norge tar hvert år betydelige mengder husdyr, og i Nord-Norge er opptil 90 % av jervens diett basert på sau og tamrein. Dette viser er en logisk brist i grunnlaget for jervebestanden i Norge. Uten tilgang på husdyr ville en samlet jervebestand vært adskillig mindre.

Økende rovviltbestander svekker norsk matsikkerhet. Med minimal tilgang på dyrket mark er utnyttelse av norske utmarksressurser et klimavennlig og bærekraftig bidrag til vårt lands matproduksjon. Sauen har hevd bunden rett og tradisjon i den norske utmarka, den gir sunt kjøtt med minimal bruk av kraftfôr, og opprettholder kulturlandskap for 300 rødlistede og beiteavhengige arter. Dette samspillet representerer gjensidige økosystemtjenester, samt en årlig fôrverdi på over 1 milliard kroner. Sauens tilstedeværelse i norsk natur åpner landskapet og bidrar til bosetting i distriktene, som igjen gir grunnlag for øvrig næringsliv og arbeidsplasser.

I år er den økonomiske potten til skadefellingslagene tom allerede halvveis gjennom beitesesongen. Det har pågått 4-5 skadefellinger på ulv og bjørn kontinuerlig, og jerveangrepene tiltar. Flere bønder tvinges nå til å sanke sauene tidlig i frykt for tiltakende angrep og skader. Slike nødssituasjoner innebærer merarbeid, og tærer på gårdens høstbeiter og vinterfôr. Dersom en skal lykkes med uttak av skadegjørere må det bevilges nok midler til mannskap og trente hunder, slik at forsøkene kan gjennomføres med felling som resultat.

Norsk Sau og Geit forventer en saklig og grundig gjennomgang av rovviltforliket, der det blir lagt stor vekt på bruk av utmarksbeiteressursen og dens betydning for samfunn og miljø. En slik gjennomgang forventes å ivareta flere hensyn. Utmarka er en kilde til økt matproduksjon, miljøvennlig matproduksjon og den innfrir til bruk av lokale, norske ressurser. Utmarka er vesentlig for naturens mangfold, og det intrikate systemet av organismer som er avhengig av kulturlandskapet. Utmarka har stor betydning for lokalsamfunn rundt om i landet. Herunder må sysselsetting og rekreasjon belyses. Ikke minst må verdien av utmarksbeitet komme fram, og hva det representerer for gårdene og deres samlede produksjon med grunnlag i beitebruk.

Med hilsen

Tone Våg (s)
styreleder

Lars Erik Wallin (s)
generalsekretær